

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل

عنوان پروژه: تأثیر استفاده از GnRH در بهبود راندمان القاء فحلی خارج از فصل تولیدمثل در میش‌های مغانی

- شماره مصوب پروژه: ۹۶۰۹۸۶-۱۳۴-۱۳-۳۷-۲۴

- نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد):

- نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: **محمود صحرایی**

- نام و نام خانوادگی ناظران:

- نام و نام خانوادگی مشاور(ان):

- نام و نام خانوادگی همکاران: **نادر اسدزاده- ابوالحسن صادقی پناه- سولماز رحیمی**

- محل اجرا: مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل

- تاریخ شروع: ۱۳۹۶/۱۰/۱

- مدت اجرا: ۲۴ ماه

- ناشر:

- شمارگان (تیراژ):

- تاریخ انتشار:

- این اثر در مورخ ۹۹/۲/۲۲ با شماره ۵۷۵۱۲ در مرکز اطلاعات و

مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.

- حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده

هدف از انجام این مطالعه بهبود عملکرد تولیدمثلی میش‌های مغانی در شرایط مرتع با استفاده از هورمون‌های گنادوتروپین سرم مادیان آبستن و هورمون آزادکننده گنادوتروپین متعاقب همزمان سازی فحلی بود. به این منظور دو آزمایش طراحی و انجام گردید. در آزمایش اول: اوایل اردیبهشت ماه ۱۶۰ راس میش داشتی از یک گله عشایری در خارج از فصل تولیدمثل گوسفندان منطقه (اوایل اردیبهشت ماه) انتخاب و شماره‌گذاری شدند. این گله به طور تصادفی به چهار گروه آزمایشی ۴۰ رأسی شامل گروه‌های شاهد، همزمان‌سازی با اسفنج پروژسترون، همزمان‌سازی با اسفنج پروژسترون به اضافه تزریق ۴۰۰ واحد PMSG در روز اسفنج برداری و همزمان‌سازی با اسفنج پروژسترون به اضافه تزریق ۴۰۰ واحد PMSG در روز اسفنج برداری و تزریق دو میلی لیتر وتارولین ۵۰ ساعت بعد از اسفنج برداری، مشخص شدند. نتایج نشان داد که درصد باروری، دوقلوزایی و زایایی در گروه شاهد کمترین و در گروه همزمان‌سازی به اضافه تزریق ۴۰۰ واحد PMSG و دو میلی لیتر وتارولین بیش‌ترین میزان است ($P < 0/05$). در آزمایش دوم بره‌های متولد شده از گروه‌های آزمایشی مختلف شماره گذاری و وزن‌کشی شدند و در طی مدت شیرخوارگی به مدت ۹۰ روز تحت تیمار با کنسانتره کمکی با ۱۷/۵ درصد پروتئین خام و ۲/۷۵ مگا کالری در کیلوگرم انرژی قابل متابولیسم در کیلوگرم قرار گرفتند. در طول اجرای پروژه صفات وزن تولد بره، وزن از شیرگیری بره، درصد باروری، درصد زایایی، درصد تلفات بره، تعداد بره‌های تک‌قلو، دوقلو، چندقلو و میزان کنسانتره مصرفی و افزایش وزن بره‌ها به صورت ماهانه ثبت شد. کم‌ترین بازدهی وزن تولد بره در گروه‌های شاهد و گروه همزمان‌سازی با پروژسترون و بیش‌ترین آن در گروه همزمان‌سازی به اضافه تزریق ۴۰۰ واحد PMSG و ۲ میلی لیتر وتارولین حاصل شد و گروه همزمان‌سازی با پروژسترون به اضافه تزریق ۴۰۰ واحد PMSG حدواسط بود ($P < 0/05$). از لحاظ بازدهی وزن از شیرگیری بره‌ها براساس میش‌های تحت آمیزش، کم‌ترین میزان در گروه‌های شاهد و همزمان‌سازی با پروژسترون و بیش‌ترین آن در گروه‌های همزمان‌سازی با پروژسترون به اضافه تزریق ۴۰۰ واحد PMSG و همزمان‌سازی به اضافه تزریق ۴۰۰ واحد PMSG و دو میلی لیتر وتارولین مشاهده شد ($P < 0/05$). از لحاظ اقتصادی سود فروش بره به ازای هر رأس میش تحت آمیزش در گروه همزمان‌سازی به اضافه تزریق ۴۰۰ واحد PMSG و دو میلی لیتر وتارولین بیش‌ترین و در تیمار شاهد کم‌ترین مقدار بود. به طور کلی سود خالصی معادل ۲۷۳۹۰۰۰ ریال در مقایسه با تیمار شاهد به هنگام استفاده از همزمان‌سازی به اضافه تزریق ۴۰۰ واحد PMSG و دو میلی لیتر وتارولین عاید دامدار می‌شود. **واژه‌های کلیدی:** همزمان‌سازی فحلی، عملکرد تولید مثل، هورمون آزادکننده گنادوتروپین، هزینه-سود، گوسفند.